

Nr 1.

Ankom till Riksdagens kansli den 31 januari 1910, kl. 4 e. m.

Betänkande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition om ändrad lydelse af 35 § 1 mom. brännvinsförsäljningsförrordningen.

Genom proposition nr 9 af den 3 december 1909, som hänvisats till bevillningsutskottets behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen besluta, att 35 § 1 mom. förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin skulle från dag, som Kungl. Maj:t bestämde, erhålla följande ändrade lydelse:

Polismyndighet i stad samt kronobetjänt och kommunalnämnd å landet åligge tillse, att å ställe, där detaljhandel med brännvin idkas, ordning samt de i denna författning meddelade föreskrifter noga iakttagas. När störande oordning förekommer eller anledning finnes att befara sådan, äga Kungl. Maj:ts befallningshafvande äfvensom polismyndighet i stad samt kronobetjänt och kommunalnämnd å landet anbefalla stängning af lokalen och rörelsens inställande.

Enligt här ofvan åberopade statsrådsprotokoll har chefen för finansdepartementet vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t anfört, bland annat, följande:

»Under erinran att enligt 31 § 1 mom. i nådiga förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af vin och öl Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande kunde för bestämdt tillfälle, då oordningar skäligen

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 5 Saml. 1 Afd. 1 Häft. (Nr 1—2)

kunde vara att befara, såsom, bland annat, då större folksamling väntades äga rum, förbjuda bedrifvandet af eljes tillåten utskänkning eller annan försäljning af vin och öl eller för sådant tillfälle föreskrifva de inskränkningar i försäljningsrätten, som till ordningens upprätthållande kunde finnas nödiga, framhåller Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län i underdånig skrifvelse den 29 sistlidne september, att i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin icke finnes någon motsvarande befogenhet för Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande. Enligt 35 § 1 mom. i denna förordning vore det polismyndighet i stad samt kronobetjänt och kommunalnämnd å landet, på hvilka det ankomme att anbefalla stängning af lokal, där detaljhandel med brännvin idkades, och rörelsens inställande, när störande oordning förekomme eller anledning finnes att befara sådan.

Erfarenheten vid tiden för början af den i augusti månad år 1909 utbrutna storstrejken hade visat, att den angifna olikheten mellan de båda författningarna icke vore utan betydelse. Vid de tillfällen, då ett allmänt spritförbud för hela länet vore af behovet påkalladt, vore snabbhet och likformighet i åtgärder af stor vikt; och då kunde det icke vara lämpligt, att länsstyrelsen, med fria händer att besluta om öl och vin, måste i fråga om brännvinet inskränka sig till att fästa magistraters och kronofogdars uppmärksamhet på nödvändigheten af vissa åtgärder. Länsstyrelsen vore i dessa fall, där förutsättningen vore, att den allmänna ordningens ovägerliga upprätthållande hotades, närmast att bedöma ställningen och behovet inom länet i det hela och kunde med lätthet på snabbaste sätt skaffa sig upplysningar om läget inom de särskilda orterna.

På det att länsstyrelsen måtte kunna i detta hänseende på bästa sätt och utan onödig omgång fullgöra sin skyldighet enligt § 10 i landshöfdingeinstruktionen att hafva omsorgsfull vårdnad därå, att allmän ordning och säkerhet upprätthölles, torde det därför vara nödvändigt, att sådan ändring gjordes i 35 § 1 mom. i brännvinsförsäljningsförordningen, att åt länsstyrelse bereddes samma befogenhet, som nu tillkomme polismyndighet i stad samt kronobetjänt och kommunalnämnd å landet. Och har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som uppgjort förslag till ändring af samma författningsrum, hemställt, huruvida Eders Kungl. Maj:t kunde finna anledning vidtaga åtgärder i ofvan angifvet syfte.

Vidare har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Värmlands län i underdånig skrifvelse den 25 sistlidne oktober, med ungefärligen samma motivering som länsstyrelsen i Stockholms län, gjort framställning i ändamål, att länsstyrelse tillades samma rätt att förordna om

förbud för eller inskränkning i rätten till försäljning af brännvin, som redan tillkomme länsstyrelse i fråga om försäljning af vin och öl. Och har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Värmlands län, till be-lysande af behovet af sådan ändring i brännvinsförsäljningsförordningen, meddelat, att under vissa delar af den tid, nyssnämnda strejk pågick och ölförsäljning i anledning däraf var förbjuden, magistraten i två städer inom länet medgifvit viss försäljning af brännvin.

Kontroll- och justeringsstyrelsen har i infordradt underdånigt utlåtande den 20 nästlidne november för egen del anfört, att det torde vara obestridligt, att det vore behöfligt för länsstyrelse, som det ålåge att hafva omsorgsfull vårdnad däraf, att allmän ordning och säkerhet upprätthölles, att hafva samma befogenhet med afseende å brännvinsförsäljningen som i fråga om försäljningen af vin och öl. Bestämmelse härom torde alltså böra införas i gällande förordning angående försäljning af brännvin; och hemställde styrelsen, att 35 § 1 mom. i nämnda förordning måtte erhålla den förändrade lydelse, Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län föreslagit.

Mot en till länsstyrelse utsträckt rätt att i samma ordning som ortsmyndighet förbjuda eljest medgifven brännvinsförsäljning läser i och för sig icke något vara att erinra; och då erfarenheten visat, att saknaden af sådan befogenhet för länsstyrelse kan vålla olägenheter af betydelse, finner jag mig böra biträda det uppgjorda förslaget till ändring i 35 § brännvinsförsäljningsförordningen.»

Bevillningsutskottet, som icke har något att erinra mot den kungl. propositionen, hemställer fördenskull,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition nr 9
må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 31 januari 1910.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.
